

Αντιμετώπιση της επιληπτικής κρίσης στο σχολείο: χρήσιμες οδηγίες με τη συνεργασία των Ελλήνων Παιδονευρολόγων

Υπάρχουν πολλά παιδιά που πάσχουν από επιληψία, και στα οποία κάποιες φορές μπορεί να συμβεί να έχουν κρίσεις με σπασμούς. Σε αυτές τις περιπτώσεις θα πρέπει να αποφύγουμε τον πανικό και να τηρήσουμε προσεκτικά ορισμένες οδηγίες:

Τι πρέπει να κάνουμε;

- ✓ Είμαστε ψύχραιμοι, ελευθερώνουμε το χώρο γύρω από το παιδί σε κρίση, σημειώνουμε την ώρα έναρξης και τη διάρκεια της κρίσης.
- ✓ Ενημερώνουμε τους γονείς του παιδιού τηλεφωνικά και τα παιδιά που έχουν δει το περιστατικό ότι η κατάσταση είναι υπό έλεγχο.
- ✓ Φροντίζουμε το παιδί να βρίσκεται σε πλάγια θέση (βλέπε οκίσσο), εκεί που συνέβη η κρίση, με το κεφάλι σε υπερέκταση, ώστε να διατηρηθούν ανοικτοί οι αεραγωγοί προς αποφυγή πνιγμονής.
- ✓ Τοποθετούμε κάτι μαλακό κάτω από το κεφάλι του παιδιού και απομακρύνουμε οποιαδήποτε σκληρά αντικείμενα, για να μην τραυματιστεί.
- ✓ Σκουπίζουμε πιθανές εκκρίσεις (σάλια, εμετό) από το στόμα του.
- ✓ Επικοινωνούμε μαζί του όταν σταματήσουν οι επιληπτικές κινήσεις ή συσπάσεις και το καθησυχάζουμε.
- ✓ Αν το επεισόδιο διαρκέσει πάνω από 3 λεπτά και υπάρχει διαθέσιμο φάρμακο, πρέπει να το χρησιμοποιήσουμε (στη δοσολογία και μεθοδολογία που έχει καθορίσει ο θεράπων γιατρός του): Διαζεπάμη υπόθετο Μιδαζολάμη στο μάγουλο
- ✓ Αν το επεισόδιο διαρκέσει πάνω από 10 λεπτά: επαναλαμβάνουμε τη δόση, καλούμε ασθενοφόρο και μεταφέρεται το παιδί στο νοσοκομείο.

Τι δεν πρέπει να κάνουμε;

- ✗ Δεν επιχειρούμε μετακίνηση του παιδιού, ενώ ο σπασμός εξελίσσεται, εκτός εάν υπάρχει άμεσος κίνδυνος (π.χ. δρόμος ή κεφαλόσκαλο).
- ✗ Δεν σηκώνουμε το παιδί και δεν προσπαθούμε να συγκρατήσουμε τις κινήσεις του κατά την κρίση.
- ✗ Δεν βάζουμε σκληρά αντικείμενα ή τα δάχτυλα μας στο στόμα του παιδιού (για αποφυγή τραυματισμού).
- ✗ Δεν προσπαθούμε να δώσουμε στο παιδί νερό ή φάρμακο από το στόμα κατά τη διάρκεια του σπασμού.
- ✗ Δεν το ενοχλούμε την ώρα που το επεισόδιο διαρκεί ή έχει μόλις τελειώσει, αλλά το αφήνουμε να συνέλθει / επανέλθει σε ηρεμία, διαβεβαιώνοντας το ότι όλα θα πάνε καλά.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΛΗΠΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Το πιο πρέπει να κάνετε όταν κάποιος έχει μια κρίση εξαρτάται απ' το είδος της κρίσης που έχει.

■ ΤΟΝΙΚΟΚΛΟΝΙΚΕΣ (TONIC CLONIC) ΚΡΙΣΕΙΣ

Η σπασμαδική ή τονικοκλονική κρίση αρχίζει όταν κάποιος χάσει τις αισθήσεις του, πάθει ξαφνική ακαμψία, πέσει στο έδαφος και αρχίζει τους σπασμούς.

Πώς μπορείτε να βοηθήσετε:

- ✓ Μείνετε με το άτομο – διατηρήστε την ψυχραιμία σας.
- ✓ Σημειώστε την ώρα/διάρκεια της κρίσης.
- ✓ Προστατέψτε το άτομο από τραυματισμό – απομακρύνετε οποιαδήποτε σκληρά αντικείμενα από το χώρο. Βάλτε κάτι μαλακό κάτω απ' το κεφάλι του ατόμου. Χαλαρώστε τυχόν σφιχτά ρούχα.
- ✓ Μαλακά γυρίστε το άτομο στο πλευρό του – κάντε αυτό το συντομότερο δυνατόν για να βοηθήσει στην αναπονηση.
- ✓ Ελάτε σε επαφή με το άτομο ώστε να γνωρίζετε ότι πράγματι ξαναβρήκε πις αισθήσεις του.
- ✓ Καθησυχάστε το άτομο.
- ✓ Απομακρύνετε τους θεατές.
- ✗ Μην περιορίζετε τις κινήσεις του ατόμου.
- ✗ Μην βάλετε τίποτα στο στόμα του.
- ✗ Μη δίνετε στο άτομο να πιει νερό, φάρμακα ή τροφή μέχρι να έχει ανακτήσει πλήρως πις αισθήσεις του.

Μετά την κρίση, βάλτε το άτομο να ξαπλώσει στο αριστερό πλευρό του. Να έχετε υπόψη σας ότι υπάρχει ένας μικρός κίνδυνος να κάνει εμετό μετά την κρίση, πριν το άτομο ανακτήσει πλήρως πις αισθήσεις του. Οπότε, το κεφάλι του ατόμου θα πρέπει να είναι γυρισμένο ώστε αν κάνει εμετό να κυλήσει απ' το στόμα του χωρίς να καταπιεί τον εμετό. Μείνετε μαζί με το άτομο μέχρι να συνέλθει (5 έως 20 λεπτά).

Καλέστε ασθενοφόρο στο 166 εάν:

- ✓ οι σπασμοί πις της κρίσης διαρκέσουν πάνω από 5 λεπτά ή ακολουθήσει γρήγορα δεύτερη κρίση.
- ✓ το άτομο δεν ανακτήσει πις αισθήσεις του σε 5 λεπτά μετά την λήξη της κρίσης.
- ✓ η κρίση συνέβη μέσα στο νερό.
- ✓ το άτομο τραυματιστεί.
- ✓ το άτομο είναι έγκυος ή έχει διαβήτη.
- ✓ γνωρίζετε ή πιστεύετε ότι είναι η πρώτη κρίση του ατόμου.
- ✓ έχετε αμφιβολίες.